

**Πρόταση για εφαρμογή προγράμματος κοινωνικο-συναισθηματικής αγωγής
στην Α και Β τάξη
από τον Σχολικό Σύμβουλο 57^{ης} Περιφέρειας Αττικής Παναγιώτη Χαλάτση
(επιλογή από το υλικό της ΣΚΖ των ΝΠΣ)**

1. ΑΣ ΓΝΩΡΙΣΤΟΥΜΕ ΚΑΛΥΤΕΡΑ

Εφαρμογή

Οι μαθητές και ο/η εκπαιδευτικός κάθονται σε κύκλο και ανά δύο, λένε ο ένας στον άλλο, λίγα πράγματα για τον εαυτό τους π.χ. το αγαπημένο τους παιχνίδι, το αγαπημένο τους φαγητό, τα χόμπυ τους κ.ά. Στη συνέχεια, κάθε μαθητής/τρια συστήνει στην υπόλοιπη ομάδα το παιδί με το οποίο βρισκόταν στην ίδια δυάδα και αντίστροφα. Ο/η εκπαιδευτικός είτε σε δυάδα με κάποιον μαθητή είτε μόνος/η του/της συμμετέχει στη διαδικασία παρουσιάζοντας κάποια στοιχεία για τον εαυτό του/της.

Ωρα για συζήτηση

- Έμαθαν οι μαθητές καινούρια πράγματα για τους συμμαθητές τους;
- Υπήρχαν ομοιότητες και διαφορές;
- Πώς τους φάνηκε η συνεργασία σε δυάδες;
- Πώς τους φάνηκε που κάποιος άλλος μίλησε για αυτούς στους υπόλοιπους μαθητές;
- Πώς τους φάνηκαν αυτά που έμαθαν για τον/την εκπαιδευτικό τους;

2. ΤΟ ΚΑΠΕΛΟ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

Εφαρμογή

Ο/η εκπαιδευτικός κρατά ένα καπέλο και ζητά από τους μαθητές να ρίξουν μέσα ένα χαρτάκι στο οποίο με μια ζωγραφιά ή με κάποιες λέξεις θα αναπαριστούν ένα αντικείμενο/μια ιδέα/μια κατάσταση που θα σχετίζεται με το πώς θα ζούμε μαζί καλύτερα μέσα στην τάξη. Μπορεί επίσης να γίνει και ένας δεύτερος γύρος για το τι δεν μας αρέσει να συμβαίνει από τους άλλους μέσα στην τάξη. Κατόπιν γίνεται το «άδειασμα» του καπέλου: Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στην ολομέλεια της τάξης τις ζωγραφιές και τις λέξεις που βρέθηκαν στο καπέλο και ο κάθε μαθητής ή ομάδα έχει δικαίωμα αν θέλει να πει κάποια πράγματα για αυτό που έφτιαξε/έγραψε. Ακολουθεί συζήτηση μέσα από την οποία το υλικό μετατρέπεται από την ομάδα της τάξης σε κανόνες διατυπωμένους με θετικό τρόπο και γίνεται κολάζ από ζωγραφιές ή από κείμενο στους τοίχους της τάξης, με τίτλο «Το καπέλο των κανόνων» ή ό,τι άλλο προκύψει.

Ωρα για συζήτηση

- Το κάθε χαρτάκι του καπέλου περιέχει ζωγραφισμένο ή γραμμένο ένα μήνυμα για το πώς μπορούν μαθητές και δάσκαλοι να ζουν καλύτερα όλοι μαζί στην τάξη. Ποιο είναι αυτό; (αφήνουμε πρώτα να μιλήσουν άλλοι από αυτούς/αυτόν/αυτήν που το έφτιαξε και μετά αν θέλει μιλάει ο κατασκευαστής)
- Η ολομέλεια της τάξης αποδέχεται το μήνυμα που εμφανίζεται κάθε φορά; (οι μαθητές συζητούν με την καθοδήγηση του/της εκπαιδευτικού για το πώς το συγκεκριμένο μήνυμα επηρεάζει τη ζωή στην τάξη)
- Πώς διαμορφώνονται οι κανόνες; (Με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού οι μαθητές βάζουν λόγια σε κάθε μήνυμα και του δίνουν τη μορφή θετικού κανόνα πχ όταν θέλω να πω κάτι την ώρα που μιλάει ένας συμμαθητής μου, περιμένω πρώτα να τελειώσει. Μετά

τη διατύπωση κάθε ζωγραφιά με τον τίτλο της γίνονται μέρος ενός μεγάλου κολάζ που φτιάχνουν οι μαθητές και αναρτάται στην τάξη με την υπογραφή του κάθε παιδιού)

Εκπαιδευτικό Υλικό

Ένα καπέλο ή ένα χρωματιστό κουτί, χαρτί και χρώματα ζωγραφικής, μαρκαδόροι.

3. ΜΑΘΕ ΤΙ ΜΟΥ ΑΡΕΣΕΙ

Εφαρμογή

Δίνεται σε όποιο παιδί επιθυμεί [αν ο αριθμός των παιδιών είναι μεγάλος, κάνουμε κλήρωση ανάλογα με τις διδακτικές ώρες που μπορούμε να διαθέσουμε (1-2 ώρες)] η ευκαιρία να ετοιμάσει και να παρουσιάσει στην τάξη ένα θέμα της αρεσκείας του ή να προβάλλει ένα προσωπικό του ταλέντο (π.χ. μία εργασία σε ένα γνωστικό αντικείμενο της αρεσκείας του, έργα ζωγραφικής ή μία μουσική παρουσίαση κλπ). Στη συνέχεια, η τάξη συζητά σε σχέση με την παρουσίαση του κάθε συμμαθητή τους.

Ωρα για συζήτηση

- Πώς φάνηκε στους μαθητές /τριες που παρουσίασαν τον εαυτό τους η εμπειρία αυτή;
- Κατά πόσο γνώριζαν τα παιδιά το προσωπικό ενδιαφέρον/ ταλέντο του συμμαθητή τους; (πιθανώς οι μαθητές /τριες να μη γνώριζαν τις συγκεκριμένες δεξιότητες των συμμαθητών τους)
- Άλλαξε κάτι στην εικόνα που είχαν σχηματίσει τα παιδιά για τους συμμαθητές τους που έκαναν παρουσίαση;

Εκπαιδευτικό Υλικό

Κάθε μαθητής επιλέγει το υλικό της παρουσιάσής του.

4. ΤΙ ΘΑ ΚΑΝΩ ΜΕ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΝΙΩΘΩ

Εφαρμογή

Ο/η εκπαιδευτικός επιλέγει ως ερέθισμα ένα παραμύθι ή μία ιστορία (ακόμα και κουκλοθέατρο) που να περιλαμβάνει την έκφραση συναισθημάτων από τους ήρωες που εμπλέκονται. Αφού διαβαστεί στην τάξη προτρέπει τους μαθητές να αναγνωρίσουν τα συναισθήματα των ηρώων, αλλά και τους λόγους για τους οποίους ενδεχομένως νιώθουν αυτά τα συναισθήματα. Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός προτρέπει τα παιδιά να σκεφθούν πιθανούς τρόπους για να διαχειριστούν οι ήρωες τα δυσάρεστα συναισθήματα. Ακολουθεί συζήτηση με βάση τους παρακάτω άξονες.

Ωρα για συζήτηση

- Ποια είναι τα συναισθήματα που οι μαθητές/τριες αναγνωρίζουν στους πρωταγωνιστές; Τι τους κάνει να νιώθουν έτσι; (Οι μαθητές μπορεί να αναφέρουν διαφορετικά συναισθήματα. Τονίζουμε τη διαφορετική οπτική του καθενός και ότι δεν υπάρχει «σωστό» ή «λάθος» συναίσθημα).
- Με ποιους τρόπους (συμπεριφορές) εκδήλωσαν οι πρωταγωνιστές τα δυσάρεστα συναισθήματά τους; (Π.χ. θύμωσαν και χτύπησαν ή τσακώθηκαν με κάποιον. Εξηγούμε

ότι μπορεί κάποιος να νιώθει ένα δυσάρεστο συναίσθημα και αυτό είναι αποδεκτό, ωστόσο πολλές φορές ο τρόπος που το εκφράζουμε δεν είναι αποδεκτός).

- Τι μπορούν να κάνουν οι μαθητές/τριες όταν αισθάνονται άσχημα προκειμένου να νιώσουν καλύτερα; (Τονίζεται πόσο βοηθητικό μπορεί να είναι το να ακούμε από τους συμμαθητές μας εναλλακτικούς τρόπους διαχείρισης των δυσάρεστων συναισθημάτων)

Εκπαιδευτικό υλικό

Κλασικά παραμύθια ή ιστορίες (π.χ. μύθοι του Αισώπου), δραματοποιημένα παραμύθια σε κουκλοθέατρο.

5. Ο ΞΕΧΩΡΙΣΤΟΣ ΜΟΥ ΕΑΥΤΟΣ

Εφαρμογή

Οι μαθητές χωρίζονται σε ζευγάρια ή μικρές ομάδες (3-4 ατόμων). Κάθε μαθητής σκέφτεται και γράφει ή ζωγραφίζει σε ένα χαρτί κάποια θετικά χαρακτηριστικά των υπόλοιπων μαθητών της ομάδας του (στην Α' τάξη ο/η εκπαιδευτικός βοηθάει τις ομάδες στην καταγραφή). Στο τέλος της διαδικασίας, για κάθε μαθητή/τρια, συγκεντρώνονται και ανακοινώνονται οι περιγραφές των άλλων δημιουργώντας έτσι το ατομικό προφίλ του μαθητή αυτού.

Ώρα για συζήτηση

- Ποια θετικά χαρακτηριστικά αναφέρονται συχνότερα για κάθε μαθητή/τρια από τους συμμαθητές του/της;
- Τι νιώθουμε όταν ακούμε τους άλλους να αναγνωρίζουν θετικά μας χαρακτηριστικά; (επισημαίνουμε και το αντίστροφο δηλ. τα συναισθήματα που βιώνουμε όταν οι άλλοι διατυπώνουν αρνητικά σχόλια για εμάς).
- Υπάρχουν θετικά στοιχεία που αναφέρουν τα άλλα μέλη της ομάδας για ένα παιδί και δεν τα αναγνωρίζει το ίδιο στον εαυτό του; Τι μπορεί να σημαίνει αυτό; (πολλές φορές οι άλλοι μας βοηθούν να εντοπίσουμε κάποια θετικά μας χαρακτηριστικά).

Εκπαιδευτικό υλικό

Κόλλες χαρτί και μολύβια.

6. ΚΑΘΡΕΦΤΗ...ΚΑΘΡΕΦΤΑΚΙ ΜΟΥ

Εφαρμογή

Οι μαθητές, ο καθένας ξεχωριστά, ζωγραφίζουν σε χαρτί ή κατασκευάζουν με χαρτόνι έναν καθρέφτη «μαγικό», ο οποίος δείχνει το μέλλον... Σε αυτό τον καθρέφτη, οι μαθητές γράφουν (ή ζωγραφίζουν) τον εαυτό τους, όπως τον φαντάζονται στο μέλλον, τι θα ήθελαν να πετύχουν, ή να βελτιώσουν κ.ά. Στο τέλος, με την ολοκλήρωση της διαδικασίας, οι μαθητές δείχνουν στην ομάδα τις ζωγραφιές τους και περιγράφουν, αν θέλουν, αυτό που ζωγράρισαν.

Ωρα για συζήτηση

- Πώς τους φάνηκε η διαδικασία; Πόσο εύκολο ή δύσκολο ήταν να σκεφτούν και να απεικονίσουν τα χαρακτηριστικά που επέλεξαν για τον εαυτό τους;
- Πόσο εύκολο ή δύσκολο ήταν να μοιραστούν με τους συμμαθητές τους αυτές τις σκέψεις για τον εαυτό τους;
- Πώς φάνηκε στους μαθητές η παρουσίαση των συμμαθητών τους; *(ομοιότητες, διαφορές, κοινά χαρακτηριστικά, σκέψεις, εμπειρίες κλπ).*

Εκπαιδευτικό υλικό

Υλικά ζωγραφικής όπως χαρτιά, μαρκαδόροι ή κηρομπογιές κλπ.

7. ΜΙΑ ΠΟΛΗ ΧΩΡΙΣ ΟΡΙΑ

Εφαρμογή

Οι μαθητές φαντάζονται την ύπαρξη μιας πόλης, στην οποία οι κάτοικοι δεν έχουν καθόλου κοινωνικές δεξιότητες (π.χ. είναι αγενείς, δεν περιμένουν τη σειρά τους, δεν ακολουθούν τους κανόνες κλπ) και προσπαθούν να περιγράψουν πώς είναι η ζωή και οι σχέσεις των κατοίκων της. Δίνουν ένα χαρακτηριστικό όνομα στην πόλη αυτή και αν θέλουν μπορούν να κάνουν προσομοιώσεις σκηνών της καθημερινότητας της πόλης αυτής. Τέλος, συζητούν τις συνέπειες της έλλειψης κοινωνικών δεξιοτήτων στη ζωή και τις σχέσεις των ανθρώπων της πόλης. Μετά από τη συζήτηση τα παιδιά καλούνται να αλλάξουν τα κακώς κείμενα σε αυτή την πόλη και να ζωγραφίσουν ή να κατασκευάσουν μία διαφορετική, πιο ανθρώπινη πόλη.

Ωρα για συζήτηση

- Πώς είναι η ζωή σε ένα περιβάλλον που δεν υπάρχουν κανόνες, όρια και κοινωνικές δεξιότητες; (είναι εύκολη, δύσκολη, ευχάριστη, δυσάρεστη κλπ).
- Πώς φαντάζονται οι μαθητές ότι αισθάνονται οι κάτοικοι αυτής της πόλης; *(μπορεί να αισθάνονται άγχος, φόβο, ανασφάλεια, θυμό, σύγχυση, καθώς δε λειτουργεί τίποτα με κανόνες σε αυτή την πόλη)*
- Πώς θα ήταν αυτή η πόλη διαφορετικά δηλαδή αν οι άνθρωποι υιοθετούσαν κοινωνικές δεξιότητες; *(θα υπήρχε ευγένεια, καλύτερη συνεργασία και καλύτερες σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων και θα μπορούσαν να έχουν καλύτερα αποτελέσματα ως κοινωνική ομάδα).*

Εκπαιδευτικό υλικό

Υλικά για την κατασκευή μίας πόλης, όπως χαρτόνια, μαρκαδόροι, κόλλες, ψαλίδια κλπ.

---

8. ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΧΩΡΙΣ ΛΟΓΙΑ

Εφαρμογή

Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες και ο/η εκπαιδευτικός προβάλλει απόσπασμα από μια ταινία του βωβού κινηματογράφου (πχ. Μπάστερ Κήτον, Τσάρλυ Τσάπλιν, Χοντρός Λιγνός) και ζητά από τις ομάδες να συζητήσουν και να περιγράψουν με λόγια την υπόθεση, το νόημα. Ακολουθεί συζήτηση και η τάξη καταλήγει στο συμπέρασμα πως μπορούμε να επικοινωνούμε και χωρίς λόγια.

Η δραστηριότητα μπορεί να συνεχιστεί: α) Οι μαθητές αναζητούν παραδείγματα από την καθημερινή ζωή όπου η επικοινωνία γίνεται χωρίς λόγια και β) σε παιχνίδια ρόλων αναπαριστούν περιστατικά επικοινωνίας όπου δεν χρησιμοποιείται ο προφορικός λόγος .

Ωρα για συζήτηση

- Τι κοινό είχαν οι περιγραφές των ομάδων; (όλες οι ομάδες στην περιγραφή τους παρουσιάζουν την ίδια υπόθεση)
- Τι χαρακτηριστικό είχε η ταινία που παρακολούθησαν οι μαθητές; (δεν είχε λόγια, αλλά μόνο κινήσεις, χειρονομίες, μορφασμούς, βλέμματα κλπ)
- Άρεσε η ταινία στους μαθητές; Γιατί; Παρουσιάστηκαν δυσκολίες κατανόησης επειδή δεν είχε λόγια; (καταγράφεται η εμπειρία που αποκόμισαν τα παιδιά και μέσα από τον πλούτο των απαντήσεων αποδεικνύεται ότι «καταλαβαίνουμε» πολλά πράγματα ακόμα κι αν δεν χρησιμοποιούμε λόγια, όπως στην περίπτωση αυτή)
- Έχουν οι μαθητές συναντήσει στην καθημερινή τους ζωή, ανθρώπους να επικοινωνούν χωρίς να χρησιμοποιούν τη γλώσσα; (αναφέρονται παραδείγματα από τους μαθητές, ενδεικτικά μπορούν να αναφερθούν στην παρουσίαση των ειδήσεων στην τηλεόραση στη νοηματική γλώσσα, ή σε επικοινωνία όταν δεν υπάρχει κοινή γλώσσα πχ σε ένα ταξίδι, ή όταν «τα λόγια είναι περιττά» πχ το βλέμμα της μαμάς για να πάμε για ύπνο ή της δασκάλας για να ξεκινήσουμε την ανάγνωση ή σε μια τυποποιημένη συναλλαγή σε μια τράπεζα ή στο βενζινάδικο, ή ακόμα και στην επικοινωνία με τα ζώα κλπ) Κατόπιν οι μαθητές εθελοντικά καλούνται να παίξουν «χωρίς λόγια» ένα τέτοιο επεισόδιο με τίτλο πχ ένας έλληνας στην Κίνα ψάχνει το δρόμο για το αεροδρόμιο.

Εκπαιδευτικό Υλικό

Επιλεγμένες κινηματογραφικές ταινίες του βωβού κινηματογράφου ή ψηφιοποιημένα αποσπάσματα τους (π.χ. αρχεία NET) με περιεχόμενο που να ταιριάζει στο συγκεκριμένο ηλικιακό κύκλο. Η διάρκεια τους δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 10 λεπτά.

9. Η ΠΛΑΣΤΕΛΙΝΗ ΠΟΥ ΜΙΛΑΕΙ

Εφαρμογή

Χωρίζουμε τους μαθητές σε τρεις ομάδες. Ο μαθητής κάθε ομάδας θα πρέπει να αναπαραστήσει με την πλαστελίνη ένα συναίσθημα που υπάρχει σε περίπτωση σύγκρουσης. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η κάθε ομάδα να γνωρίζει ΜΟΝΟ το δικό της θέμα. Η πρώτη ομάδα: «ΟΤΑΝ ΜΑΣ ΠΑΙΡΝΟΥΝ ΚΑΤΙ ΔΙΚΟ ΜΑΣ», η δεύτερη: «ΟΤΑΝ ΜΑΣ ΚΟΡΟΪΔΕΥΟΥΝ» και η τρίτη: «ΟΤΑΝ ΔΕΝ ΜΑΣ ΠΑΙΖΟΥΝ». Όταν οι μαθητές ολοκληρώσουν τα έργα τους, δίνουμε τη δυνατότητα να δουν όλοι τα έργα όλων, προσπαθώντας να μαντέψουν το συναίσθημα που αναπαρίσταται. Κάθε ομάδα αναφέρει τα συναισθήματα που «έφτιαξε» για την περίπτωση που της είχε ανατεθεί.

Ωρα για συζήτηση

- Για ποιους λόγους τσακωνόμαστε με κάποιον; (όταν προδίδει την εμπιστοσύνη μας, όταν μας υποτιμά και μας κοροϊδεύει, όταν παίρνει κάτι που μας ανήκει, όταν μας αποκλείει από ομάδες και δραστηριότητες κλπ)
- Σε μια σύγκρουση πόσοι θεωρούν ότι έχουν «δίκιο»; (όλοι όσοι εμπλέκονται σε αυτή καθώς όλοι προσπαθούν να επιβάλουν τη γνώμη τους την οποία θεωρούν σωστή)
- Τελικά τι θα ήταν καλό να γίνεται (να ακούγονται όλες οι γνώμες, οι απόψεις, οι θέσεις και τα συγκρουόμενα μέρη να καταλήξουν σε μια όσο το δυνατό πιο δίκαιη για όλους λύση)

Εκπαιδευτικό υλικό

Πλαστελίνη.

10. ΦΥΛΑΞΕ ΤΟ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΜΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Εφαρμογή

Ζητούμε από τα παιδιά την προηγούμενη ημέρα να φέρουν στο σχολείο ένα αγαπημένο τους παιχνίδι. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να μην είναι ογκώδες και εύθραυστο. Χωρίζουμε τους μαθητές σε ζευγάρια (με τυχαίο τρόπο, πχ. επιλογή ίδιας κάρτας ή αριθμού). Στη συνέχεια, ζητούμε από τα παιδιά να ανταλλάξουν μεταξύ τους παιχνίδι, το οποίο έχουν επιλέξει να φέρουν στο σχολείο. Το κάθε παιδί δεσμεύεται να φυλάξει το αντικείμενο μέχρι τη λήξη του ωραρίου (τέλος των μαθημάτων). Τα παιδιά έχουν την ευθύνη να προσέξουν το αντικείμενο που τους εμπιστεύθηκε ο συμμαθητής τους και να του το επιστρέψουν ακέραιο.

Ωρα για συζήτηση

- Πώς ένιωσαν τα παιδιά το χρονικό διάστημα που έπρεπε να προσέξουν το αντικείμενο; (η αίσθηση της ευθύνης)
- Πώς ένιωσαν που ο συμμαθητής τους τούς εμπιστεύτηκε;
- Για ποιο λόγο είναι σημαντικό να μας εμπιστεύονται οι φίλοι μας; (αισθανόμαστε ικανοποίηση, σεβόμαστε τους συμμαθητές μας, νιώθουμε την αξία της φιλίας κλπ)

Εκπαιδευτικό Υλικό

Απλά αντικείμενα των μαθητών, όχι υλικής αξίας ούτε ιδιαίτερα εύθραυστα (π.χ. ένα αγαπημένο αυτοκινητάκι, μία κούκλα, ένα κουτί μαρκαδόρους, μία ζωγραφιά, ένα βιβλίο κλπ).

11. ΜΑΖΙ ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Εφαρμογή

Με αφορμή ένα ζήτημα που απασχολεί την τάξη/ σχολείο (π.χ. η καθαριότητα, η φροντίδα της διακόσμησης της τάξης, ή του περιβάλλοντος του σχολείου) ο εκπαιδευτικός βοηθά τους μαθητές να οργανώσουν μία συζήτηση και να προτείνουν τι μπορούν να κάνουν ως ομάδα-τάξη. Οι προτάσεις καταγράφονται και λαμβάνονται οι αποφάσεις μέσα από διαδικασίες όπως π.χ. η ψηφοφορία. Οι προτάσεις που ψηφίστηκαν καταγράφονται και δημιουργείται ουσιαστικά ένα «συμβόλαιο» μεταξύ των μαθητών για το ζήτημα που συζητήθηκε.

Ωρα για συζήτηση

- Πώς ένιωσαν οι μαθητές κατά τη διαδικασία;
- Τι πήγε καλά και τι όχι κατά τη συζήτηση;
- Ποια η σημασία της ύπαρξης μίας κοινής απόφασης για ένα θέμα που τους απασχολεί; *(μοίρασμα της ευθύνης, δέσμευση για τήρηση των κοινών αποφάσεων, αύξηση της αίσθησης επίδρασης στο περιβάλλον της τάξης/σχολείου)*

Εκπαιδευτικό Υλικό

Χαρτόνια-μαρκαδόροι για την καταγραφή των απόψεων και τη δημιουργία του συμβολαίου.

12. ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΙ ΑΛΛΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΝΑ ΚΑΝΩ

Εφαρμογή

Ζητούμε από τους μαθητές να αναφέρουν τι κάνουν συνήθως στον ελεύθερο χρόνο τους εκτός σχολείου (πχ. βλέπουν τηλεόραση, παίζουν με βιντεοπαιχνίδια ή κάτι άλλο...) Στη συνέχεια ζητούμε από τους μαθητές να προτείνουν τι άλλο μπορούν να κάνουν τον ελεύθερο χρόνο τους ή τι θα ήθελαν να κάνουν (αθλητισμό, βόλτα στο πάρκο, κατασκευές, ζωγραφική, επίσκεψη σε κάποιο φίλο, χειροτεχνίες κλπ.).

Ωρα για συζήτηση

- Ποιες είναι οι δραστηριότητες που αναφέρθηκαν περισσότερο;
- Ποιες δραστηριότητες είναι πιο δημιουργικές και για ποιο λόγο; *(μαθαίνουμε νέα πράγματα, γνωρίζουμε νέους φίλους, περνάμε ευχάριστα την ώρα μας...)*
- Για ποιες εξωσχολικές δραστηριότητες θα ήθελαν πιθανόν περισσότερες πληροφορίες; *(Κάποιος μαθητής που μπορεί στον ελεύθερό του χρόνο να ασχολείται με κάτι ιδιαίτερο να μιλήσει για αυτό, ή να δοθούν πληροφορίες από τον εκπαιδευτικό για δραστηριότητες που ενδιαφέρουν τα παιδιά αλλά δεν γνωρίζουν λεπτομέρειες).*

Εκπαιδευτικό Υλικό

Ο εκπαιδευτικός μπορεί να έχει κάνει μια προεργασία αναζήτησης φορέων ελεύθερου χρόνου στην περιοχή του σχολείου, ώστε να δώσει σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες στα παιδιά για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

13. ΒΡΕΣ ΠΟΥ ΚΡΥΒΕΤΑΙ Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

Εφαρμογή

Ο/η εκπαιδευτικός συζητά με τα παιδιά για την έννοια του ατυχήματος και τους κινδύνους στο χώρο του σπιτιού. Στη συνέχεια ο εκπαιδευτικός ζητά από τα παιδιά να αναφέρουν κάποιο ατύχημα που τους συνέβη στο σπίτι. Κατόπιν χωρίζονται σε ομάδες (ανάλογα με τους χώρους του σπιτιού που θέλουμε να μελετήσουμε). Ο εκπαιδευτικός δίνει σε κάθε ομάδα τη φωτογραφία ενός χώρου του σπιτιού (παιδικό δωμάτιο, κουζίνα, μπάνιο, σκάλες-ασανσέρ, κ.λπ.). Τα παιδιά προσπαθούν με την φαντασία τους να ανακαλύψουν τα επικίνδυνα σημεία αυτών των χώρων. Κυκλώνουν με ένα μολύβι τα επικίνδυνα σημεία που ανακαλύπτουν και δημιουργούν με αυτά ένα κατάλογο. Στο τέλος η κάθε ομάδα παρουσιάζει τον κατάλογο αυτό στις άλλες ομάδες.

Ωρα για συζήτηση

- Συζητούν τους κινδύνους που ανακάλυψαν σε κάθε χώρο που «επισκέφθηκαν».
- Τα παιδιά προσδιορίζουν τρόπους για την πρόληψη των ατυχημάτων που μπορούν να συμβούν στο σπίτι
- Το κάθε παιδί αναφέρει τις εμπειρίες του για το πού λένε «όχι» οι γονείς στο σπίτι και γιατί;
- Συζήτηση σχετικά με τα συναισθήματα που ένιωσαν και τις σκέψεις που περνούσαν από το μυαλό τους κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας.

Εκπαιδευτικό Υλικό

Μεγάλες φωτογραφίες από περιοδικά που απεικονίζουν τους διάφορους χώρους του σπιτιού, χαρτί και μολύβια.
